

**ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε τα παρακάτω αποσπάσματα:

Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio lacesitus est: “Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat”. Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit.

Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. Haec casu ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur.

(Μονάδες 40)

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά:

filius: κλητική ενικού και δοτική πληθυντικού

eventu: γενική και δοτική ενικού

haec: αιτιατική ενικού και γενική πληθυντικού στο ίδιο γένος

casu: γενική και δοτική πληθυντικού

turrim: αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού

(Μονάδες 5)

β. Να γράψετε για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές τους τύπους που σας ζητούνται:

his verbis: δοτική ενικού και ονομαστική πληθυντικού

singularis proelii: αφαιρετική ενικού και αιτιατική πληθυντικού

viribus suis: ονομαστική ενικού και γενική πληθυντικού

quodam milite: δοτική ενικού και γενική πληθυντικού

(Μονάδες 8)

γ. fortior, celeriter: να γράψετε τα παραθετικά τους

(Μονάδες 2)

2.α. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

permotus: να γράψετε τα απαρέμφατα στην άλλη φωνή, λαμβάνοντας υπόψη το υποκείμενο

congregiamur: να γράψετε τις μετοχές στο αρσενικό γένος, στην ονομαστική ενικού

(Μονάδες 6)

β. Να γράψετε για καθένα από τα παρακάτω ρήματα τους τύπους που σας ζητούνται:

cernatur: το β' ενικό πρόσωπο στην υποτακτική του παρακειμένου

confisus: το α' πληθυντικό στην υποτακτική του μέλλοντα

ruit: το γ' ενικό στην οριστική του ενεστώτα

adire: το α' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική του υπερσυντελικού

possit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική του μέλλοντα

abiciat: το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην προστακτική του μέλλοντα

adhaesit: το β' ενικό της υποτακτικής στον ενεστώτα

conspicitur: το β' ενικό της οριστικής στον ενεστώτα

defertur: το γ' ενικό της προστακτικής στο μέλλοντα

Όπου δεν διευκρινίζεται, να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται στην ίδια φωνή και να θεωρήσετε αρσενικό το γένος του υποκειμένου.

(Μονάδες 9)

3.α. “Adulescens a duce hostium his verbis proelio lacessitus est”: να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

(Μονάδες 5)

β. “Congregiamur ... antecellat”: να μεταφέρετε την περίοδο στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τη φράση, **Dux hostium adulescentem incitavit.**

(Μονάδες 5)

γ. “quanto miles Latinus Romano virtute antecellat”: να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση και να δικαιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο εκφοράς της.

(Μονάδες 5)

4.α. “Legatum monet... intra castra abiciat”: να μεταφέρετε την περίοδο στον ευθύ λόγο. Ακολούθως να μετατρέψετε τον υποθετικό λόγο ώστε να δηλώνει υπόθεση δυνατή ή πιθανή.

(Μονάδες 6)

β. “Gallus, periculum veritus, constituit...”: να αναλυθεί η μετοχή **veritus** στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

(Μονάδες 5)

γ. “Haec casu ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur”: να ξαναγράψετε την περίοδο έχοντας μετατρέψει την υπογραμμισμένη πρόταση σε μετοχή.

(Μονάδες 4)

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ

Α . Μ ε τ ά φ ρ α σ η

Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών με τα ακόλουθα λόγια: «Άς μονομαχήσουμε, για να κριθεί από την έκβαση της μονομαχίας, πόσο ο Λατίνος στρατιώτης ξεπερνά το Ρωμαίο σε ανδρεία!» Τότε ο νεαρός έχοντας εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του και σπρωγμένος από την επιθυμία να πολεμήσει, παρά τη διαταγή του υπάτου όρμησε στον αγώνα.

Συμβουλεύει τον ταχυδρόμο (απεσταλμένο), αν δεν μπορέσει να πλησιάσει, να δέσει την επιστολή στον ιμάντα του ακοντίου και να το πετάξει μέσα στο στρατόπεδο. Στην επιστολή γράφει πως θα έρθει γρήγορα με τις λεγεώνες (του). Ο Γαλάτης, επειδή φοβήθηκε τον κίνδυνο, αποφάσισε να ρίξει το ακόντιο. Κατά σύμπτωση το ακόντιο καρφώθηκε σε έναν πύργο και τρεις μέρες αργότερα το είδε ένας στρατιώτης και το μετέφερε στον Κικέρωνα.

Β . Π α ρ α τ η ρ ή σ ε ι ς

1.α. fili / filiis

eventus / eventui

hanc / harum

casuum / casibus

turri / turrium

β. huic verbo / haec verba

singulari proelio / singularia proelia

vis sua / virium suarum

cuidam militi / quorundam militum

γ.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
fortis	fortior	fortissimus
celeriter	celerius	celerrime

2.α.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ		
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
permovere	permoturum esse	permovisse
ΜΕΤΟΧΕΣ		
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
congradiens	congressurus	congressus

β. conspectus sis
confisuri simus
ruit
adissemus
poterunt
abiciunto
adhaerescas
conspiceris
defertor

3.α. Dux hostium adulescentem his verbis proelio laccessivit.

β. Dux hostium adulescentem incitavit, ut congredierentur, ut singularis proelii eventu cerneretur, quanto miles Latinus Romano virtute antecelleret.

Σημείωση: Στη θέση της βουλητικής πρότασης, “ut congredierentur” θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε τελικό απαρέμφατο “congrēdi”

γ. Δευτερεύουσα ουσιαστική πλάγια ερωτηματική πρόταση, λειτουργεί ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα “**cernatur**”. Εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία “**quanto**” και είναι μερικής άγνοιας γιατί η ερώτηση αναφέρεται σε μέρος μόνο του περιεχομένου της πρότασης. Εκφέρεται με υποτακτική, όπως όλες οι πλάγιες ερωτηματικές, γιατί θεωρούμε πως η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης. Ο χρόνος είναι ενεστώτας “**antecellat**” γιατί η εξάρτηση είναι από αρκτικό χρόνο, το “**cernatur**” είναι ενεστώτας, και δηλώνει, σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων, το σύγχρονο στο παρόν.

4.α. Legatum monet: “Si adire non potes, epistulam ad amentum tragulae adliga et intra castra abice”.

“Si adire non possis, epistulam ad amentum tragulae adliges et intra castra abicias”.

β. Gallus, quod periculum veritus est, constituit...

Θα μπορούσαμε εναλλακτικά να θεωρήσουμε ότι η μετοχή “veritus” δηλώνει το αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας οπότε και η ανάλυσή της θα έχει την εξής μορφή:

Gallus, cum periculum veritus esset, constituit...

γ. Haec casu ad turrim adhaesit et, tertio post die a quodam milite conspecta, ad Ciceronem defertur.

Επιμέλεια: Πετρομελίδης Βασίλης , Μαρκοβίτη Τζένη, Μπουζίκας Βαλάντης